

SECUNDVM MATHAEVM

Nex est mortuus, vel fuit habitus, si est ante defunctus. Et ideo non est dictum ab Apostolo in mensuram statuta, sed in mensuram etatis plenitudinis Christi, quia refurgent corpora mortuorum in iuueniā aetate & robore, ad quam Christum peruenisse cognovimus.

t q C H R Y . in

Homil.

Postq[ue] monstrauit, quod nō oportet nos pro cibo esse sollicitos, ad id quod leuius est præfatione que enim ita necessarium est in indumentū sicut cib[us] vnde dicit.

{Et de vestimentis quid sollicitis? Non aut hic vitetur ex opere voluntarii, vt consideret Pauonē & Cygnū, a quibus erat ex opere accepit, sed vix ex opere litorū dicens. {Confide rate lilia agri. Vnde ex duobus monstrare superabundanciam, & a munificencia pulchritudinis, & a militate participantium tali decoro. A V G . de Do in monte. Ipsa autem documenta non sunt allegoriae de seculi fute, vt quarumquid significent ques cali, aut lilia agri, p[ro]p[ter]a sunt enim ut de rebus minoribus majora persuadeant. C H R Y . super Matth. Lilia, n[on] statuto tempore formantur in frondibus, vestimenta candore, implicant odoribus, et quod terra radici non dederat, Deus inuicibiliter operatione largitur. In omnibus autē eadem plenitudo seruatur, vt non ab eueniū facta putentur, sed Dei prouidentia intelligentia esse disposita. Dicendo autē: {Non laborant, viros confortant. Dicendo vero: {Neque nō mulieres. C H R Y . in Hom. H[oc] autem dicens, non opus prohibuit, sed sollicitudinem, sicut & supra cum de seminazione loqueretur. Et ut magis Dei prouidentiam in ipsis commandet, neque iudicio Dei, vitas suas gubernari existimat, sed incerto duci eventu. Et ideo merito timent, & desperant, quasi qui neminem habent gubernantem, qui autem credit: {Dei iudicio gubernari, etcā quidem suam in manu Dei committit. vnde sequitur: {Scit enim Pater vester, quia his omnibus indigeris. C H R Y S O S . in Hom. Non autem dixit: {Scit Deus, sed Scit pater, vester, vt eos in maiorem spem ducat, si enim pater est, non poterit despicer filios, cum nec homines patres hoc sustineant. Dicit autem: {Quoniam his omnibus indiget, vt magis sollicitudinem abiciat, quia necessaria sunt. Qualiter enim est pater, qui sustinet etiam necessaria filii non dare? Si autem essent sufficiens, non ita oportenter confidere. A V G V S T . de Trinitate. Non autem ista ex aliquo tempore cognovit Deus, sed futura omnia temporalia, atque in eis etiam quid & quando ab illo pertinuerunt, aī initio ante praescivit. A V G . 12. I

In Cuiitate Dei: Quod autem dicunt quidam, h[oc] Dei scientia non posse comprehendere, quia infinita sunt, restat eis dicere, quod non omnes numeros Deus novetur, quos infinitos esse certissimum est. Infinita autem numeri, non est incomprehensibilis ei, cuius intelligentia non est numerus. Quapropter si quicquid scientia comprehendetur, scientia comprehensione finitur, profecto omnis infinita, quodam inestimabil modo Deo finita est, quia eius scientia incomprehensibilis non est.

G R E G O R Y N Y S S E N V S . Lib. 8. Philosophia. Quoniam autem est prouidentia per huiusmodi signa demonstratur, permanentia enim viuenterum & maxime corum, quae sunt in generatione & corruptione, & positio, & ordo eorum quae sunt, semper custoditus secundum eundem modum, qualiter perficetur nullo prouidente? Sed quidam dicunt Deo curam esse existentiam permanentiam in viuenterum, & huius solius prouidentiam habere. Singularia vero fieri, vt contingit. Tres autem causas solas viris, quae dicunt non habendi prouidentiam singularium. Aut. n. hoc quod est ignorare Deum, qm bonum est particularium diligenter habere, aut non velle, aut non posse, sed ignorantia omnino aliena est a beata substantia. Qualiter n[on] arbitrat Deum, quod nec homo sapiens ignorabit, q[uod] singularibus defructis, viuenteria defruerunt? Nihil autem prohibet omnia individua perire, nulla procurante potentia. Si autem non vult, propter duas fit causas, aut propter pigritiam, aut propter indecentiam. Pigritia autem a duabus generatur, aut enim volupitate aliqua attracti pigritur, aut propter timorem defructus, quorum neutrum fas est cogitare de Deo. Si autem dicunt non decere Deum, indignum enim est tante beatitudini parvis descendere, qualiter non inconveniens est artificem quidem procurantem viuenteria, nihil particularium, neque parvissimum dereliquerit fine procuratione, scientem quod ad totum perficit pars, conditorem vero Deum artificibus enuntiare indoctorem? Si autem non potest, imbecillis est Deus, & impotens benefacere. Si vero incomprehensibilis nobis est singularium prouidentia ratio, non propterea oportet dicere,

F tur, proper candorem fidei, & odorem bona conuersationis, de qua dicitur, Sicut lilium inter spinas. Per forum designantur infideles, de quibus dicitur: Aruit forum & flos eius cecidit. Per clybanum aeterna damnatio, vt sit sensus: Si Deus in fidelibus tribuit bona temporalia, quanto magis tribuet nobis aeterna?

t q G L O . Postquam

agri quod hodie est & cras in clybanum mittitur Deus sic vestit, quanto magis vos modice fidei?

u Nolite ergo

solliciti esse dicentes quid manducabimus, aut

quid bibemus, aut quo operiemur.

H[oc] enim omnia gentes in-

manuducabimus, aut quid bibemus, aut quo operiemur?

R E M I G . Ideo autem hoc dominus repenit, vt ostendere hanc rem esse per necessariam, & vt arcu[m] eam in cordibus nostris inculcaret. R A B A . Notandum vero, quod non ait: Nolite querere, aut solliciti esse de cibo, aut portu, aut indumento, sed. Quid manducetis aut quid bibatis, aut quid veluti amini. Vbi mihi videntur argui qui sumpto vieti, vel vestimento communī, laetitia cibi vel austeriora his, cum quisbus vitam ducunt alimenta vel indumenta requirunt.

G L O . Est etiam alia sollicitudo superflua, ex virtute hominum, quando fructus & pecunia plurimam necessitatem resuruant, & dimisissi spiritualibus, illis intenti sunt quasi de bonitate Dei desperantes, & hoc prohibetur, vnde subditur, {H[oc] enim omnia gentes requirunt. C H R Y S O S T . super Matthæum. Quia in rebus humanis fortunam credunt esse, non prouidentiam, neque iudicio Dei, vitas suas gubernari existimat, sed incerto duci eventu. Et ideo merito timent, & desperant, quasi qui neminem habent gubernantem, qui autem credit: {Dei iudicio gubernari, etcā quidem suam in manu Dei committit. vnde sequitur: {Scit enim Pater vester, quia his omnibus indigeris. C H R Y . in Hom. Non autem dixit: {Scit Deus, sed Scit pater, vester, vt

nullo superari murice, oculorum magis quam sermonis iudicium est. C H R Y . in Hom. Quantum enim veritas ad mendacium, tantum vestimentorum, & florum differentia est. Si ergo Salomon super floribus superatus est, qui omnibus regibus fuit preclarior, quanto tu vestimentis poteris vincere florum decorum? Est autem Salomon superatus a florum decoro non semel tantum neque bis, sed per totum tempus sui regni. Et hoc est quod dicit: In omni gloria sua, qui nec in uno die ita decoratus est vt flores. C H R Y . super Matth. Non autem ista ex aliquo tempore cognovit Deus, sed futura omnia temporalia, atque in eis etiam quid & quando ab illo pertinuerunt, aī initio ante praescivit. A V G . 12.

I

In Cuiitate Dei: Quod autem dicunt quidam, h[oc] Dei scientia non posse comprehendere, quia infinita sunt, restat eis dicere, quod non omnes numeros Deus novetur, quos infinitos esse certissimum est. Infinita autem numeri, non est incomprehensibilis ei, cuius intelligentia non est numerus. Quapropter si quicquid scientia comprehendetur, scientia comprehensione finitur, profecto omnis infinita, quodam inestimabil modo Deo finita est, quia eius scientia incomprehensibilis non est.

G R E G O R Y N Y S S E N V S . Lib. 8. Philosophia. Quoniam autem est prouidentia per huiusmodi signa demonstratur, permanentia enim viuenterum & maxime corum, quae sunt in gene-

ratione & corruptione, & positio, & ordo eorum quae sunt, semper custoditus secundum eundem modum, qualiter perficetur nullo prouidente? Sed quidam dicunt Deo curam esse existentiam permanentiam in viuenterum, & huius solius prouidentiam habere. Singularia vero fieri, vt contingit. Tres autem causas solas viris, quae dicunt non habendi prouidentiam singularium. Aut. n. hoc quod est ignorare Deum, qm bonum est particularium diligenter habere, aut non velle, aut non posse, sed ignorantia omnino aliena est a beata substantia. Qualiter n[on] arbitrat Deum, quod nec homo sapiens ignorabit, q[uod] singularibus defructis, viuenteria defruerunt? Nihil autem prohibet omnia individua perire, nulla procurante potentia. Si autem non vult, propter duas fit causas, aut propter pigritiam, aut propter indecentiam. Pigritia autem a duabus generatur, aut enim volupitate aliqua attracti pigritur, aut propter timorem defructus, quorum neutrum fas est cogitare de Deo. Si autem dicunt non decere Deum, indignum enim est tante beatitudini parvis descendere, qualiter non inconveniens est artificem quidem procurantem viuenteria, nihil particularium, neque parvissimum dereliquerit fine procuratione, scientem quod ad totum perficit pars, conditorem vero Deum artificibus enuntiare indoctorem? Si autem non potest, imbecillis est Deus, & impotens benefacere. Si vero incomprehensibilis nobis est singularium prouidentia ratio, non propterea oportet dicere,

M Y S T A C A P U M V I I . V O L . II .

A Potestatis es alijs dimissurus? Sufficit enim dici malitia sua, & quod dicat: Sufficit tibi labor, quem pateris propter necessaria: noli de superfluis laboreare. Vel aliter. A V G . de Sermoni Domini in monte: Non dicitur craftinus dies, nisi in tempore, vbi præterto succedit futurum: Ergo cum aliquid boni operarum, non terrena, sed eterna cogi tem, craftinus enim dies sollicitus erit sibi ipsi, id est cum oportuerit sumas cibum, & huicmodi, scilicet cum necessitas virgeretur. {Sufficit n[on] diei malitia sua, & id est sufficit, quod ista

Lib. 2. c. 25.

stylum: Craftinus enim dies sollicitus erit sibi ipsi: Sufficit n[on] diei malitia sua.

C A P . VII .

Olite iudicare, & non iudicabimini: Nolite

Cap. 26.

quirunt. Scit enim pater vester, quia his omnibus indigentis. Querite ergo primum regnum Dei, & iustitiam eius, & h[oc] omnia adiicientur vobis.

x Nolite ergo solliciti esse in cra-

cogites quales ent gloria Sanctorum, necessitas est, vt aut propter timorem peccata recedas a malo, aut propter desiderium gloria festivas ad bonum. Et si cogitaueris quod sit Dei iustitia, quid scilicet est Deus, & quid amar iustitia ipsa ostendit tibi vias tuas, quia amantes se sequitur: Non autem daturi sumus rationem, si pauperes sumus, aut diuitiae, sed si bene, vel male egerimus, quod est in nostro arbitrio. G L O . Vnde dicit iustitia eius, qualis dicatur, vt per eum, non per vos iusti sitis. C H R Y . super Matth. Terra autem etiam propter peccata hominum maledicit, vt non germet, secundum illud. Maledicta terra in opere tuo: benedictus autem cum bona fecerimus. Q[uod] ergo iustitia, & non decreti tibi panis. Unde sequitur: {Et h[oc] omnia adiiciuntur vobis. A V G . de Sermoni Domini in monte, scilicet temporalia, quia manifeste hic ostendit non esse talia bona nostra propter quae benefacere debeamus: sed tamen necessaria esse. Regnum vero Dei, & iustitia eius bonum nostrum est, vbi finis constitutus est. Sed quia in hac vita militamus, vt illud regnum peruenire possumus, quia vita sine his necessariis si non poteat apponentur, inquit, hac vobis. Cum autem dixit illud, {Primum si significauit, quia hoc posterius quendam est non tempore, sed dignitate, illud tanquam bonum nostrum: hoc tanquam necessarium est. Neque enim (verbigratia) debemus euangelizare, vt manducemus, quia sic vilius habemus euangelium, quam cibum, sed ideo manducamus, vt euangelizemus. Quarentibus autem primum regnum Dei, & iustitiam eius, id est hoc præponentibus exercitibus, vt hoc propter cetera querantur, non debet subfalsa sollicitudo, ne necessaria deficit, & id est: {H[oc] omnia adiicientur vobis: id est conuenienter sine illo vello impedimento, ne cum ista queritis illuc auferamini, aut duos fines constitutis. C H R Y . in Homil. & non dixit: Dabuntur, sed apponentur, vt dicas, quia presentia nihil sunt ad magnitudinem futurorum. A V G . de Sermoni Domini in monte. Cum autem legimus in fame, & siti Apostolum laborasse, non existemus hic Domini promissa titubasse, quād quidem ista sint adiutoria. Medicus iste, cui nos totos commisimus, nouit quando apponat, & quando detrahatur, sicut nobis iudicat, expedire. Si enim nobis aliquando defuerint (quod plerumque propter nostram exercitationem Deus finit) non debilitat propositum nostrum, sed examinatu confirmat. x G L O . Prohibuerat sollicitudinem presentiū rerū, modo prohibet sollicitudinem futurū variā, ex virtute hominum proueniēt, cum dicit: {Nolite ergo solliciti esse in crastinū. H I E R . Cras in scripturis, futuri tempus intelligitur, dicit̄ Iacob: Exaudi me cras iustitia mea: & in Samuelis phantasmatē Phitonis loquitur ad Saulēm: Cras eris mecum: de prætentibus ergo concerit debet esse sollicitos, qui futura prohibet cogitare. Sufficit enim nobis presenti temporis cogitatio. Futura que incerta sunt Deo relinquamus. Et hoc est quod dicit: {Craftinus enim dies sollicitus erit sibi ipsi, id est ipse alterū malū: H[oc] autē diximus volentes ostendere, q[uod] hic ferme non est positius de proximis non iudicantis, qui peccat in Deū, sed qui in nos peccant. Qui enim non iudicat proximum propter peccatum in se commisimus, illum nec Deū iudicat propter peccatum, sed dimittit, id est debitem, sicut & ipse dimisit. C H R Y . in Homil. Vel aliter. Non simpliciter vniuersa peccata iubet non iudicare: sed his qui multis malis sunt pleni, & alios pro minimis iudicant, h[oc] prohibitionem facit. Sicut & Paulus non simpliciter prohibet iudicare eos, qui peccant, sed discipulos iudicantes de magistris regardavit, docens vt eos, qui supra nos sunt, non iudicemus. H I E R . Iudicari de sponitibus suis Deum verat, quia vt iudicatur ex incertis rebus inter homines sumuntur: ita & hoc iudicium aduersus Deum ex ambiguitate suscipitur, quod penitus repellit a nobis, vt constans potius fides retineatur, quia non sicut in ceteris rebus peccatum fit perperam iudicale, sed si in his rebus canummodo dedero iudicium, iniustum fit criminis. A V G . de Sermoni Domini in monte. Vel aliter. H[oc] loco nihil aliud praep. nisi ex istis rebus inter homines sumuntur: ita & hoc iudicium aduersus Deum ex ambiguitate suscipitur, quod penitus repellit a nobis, vt constans potius fides retineatur, quia non sicut in meliore partem interpretetur. Deus autem, quae non possunt bono animo fieri, sicut sunt stupra, blasphemie, & huicmodi, no-

Cap. 28.

V . de Sermoni Domini in monte, quia cum ista temporalia procuratur in futurum, incertum est quo animo fiat, cum possit simplici corde fieri, & duplice, opportune hoc loco subiecti: {Nolite iudicare, & vel aliter. C H R Y . in Homil. H[oc] que expofuit consequentiam ad elemosynam pertinentem: nunc autem incipi exponere consequentiam ad orationem resipientem. Et eff[ec]tus doctrina h[oc] quodammodo pars orationis, vt sit ordo narrationis talis: Dimitre nobis debita nostra: & sequitur: {Nolite iudicare, vt non iudicemini. C H R Y . super Matthæum. Sed si iudicare prohibet, quia consequentia Paulus Corinthi, iudicari fornicate, & Petrus Ananias, & Saphiram mendaci arguit: Sed quidam hunc locum secundum huicmodi sponitibus exponunt, quia Dominus hoc mandato non prohibet Christianos in benivolentiā alios corripere, sed ne per iactantiam iustitiae Christiani, Christianos deliciant, ex solis plerumque sponitibus odientes ceteros, & condemnantes, & sub specie pietatis proprium odium exequentes. C H R Y . in Homil. Vnde non dixit, ne quiesceres facias peccatum: sed, ne iudicaueris: hoc est, ne amarus has iudices, corripe, quippe non vt hostis expertus vindictam, sed vt medicus institutus medicinam. C H R Y . super Matthæum: Sed vt sic quidem corripere Christiani Christianos conuenit sermo, qui dicit: {Nolite iudicare, & sed si non sic corripere: n[on] quid propter hoc consequentur indulgentiam peccatorum: quia dictum est: {Non iudicabimini. Quis n[on] consequit indulgentia malū prioris, q[uod] non addidit alterū malū: H[oc] autē diximus volentes ostendere, q[uod] hic ferme non est positius de proximis non iudicantis, qui peccat in Deū, sed qui in nos peccant. Qui enim non iudicat proximum propter peccatum in se commisimus, illum nec Deū iudicat propter peccatum, sed dimittit, id est debitem, sicut & ipse dimisit. C H R Y . in Homil. Vel aliter. Non simpliciter vniuersa peccata iubet non iudicare: sed his qui multis malis sunt pleni, & alios pro minimis iudicant, h[oc] prohibitionem facit. Sicut & Paulus non simpliciter prohibet iudicare eos, qui peccant, sed discipulos iudicantes de magistris regardavit, docens vt eos, qui supra nos sunt, non iudicemus. H I E R . Iudicari de sponitibus suis Deum verat, quia vt iudicatur ex incertis rebus inter homines sumuntur: ita & hoc iudicium aduersus Deum ex ambiguitate suscipitur, quod penitus repellit a nobis, vt constans potius fides retineatur, quia non sicut in ceteris rebus peccatum fit perperam iudicale, sed si in his rebus canummodo dedero iudicium, iniustum fit criminis. A V G . de Sermoni Domini in monte. Vel aliter. H[oc] loco nihil aliud praep. nisi ex istis rebus inter homines sumuntur: ita & hoc iudicium aduersus Deum ex ambiguitate suscipitur, quod penitus repellit a nobis, vt constans potius fides retineatur, quia non sicut in meliore partem interpretetur. Deus autem, quae non possunt bono animo fieri, sicut sunt stupra, blasphemie, & huicmodi, no-

Cap. 28.

bie

bis iudicare permittit. de factis autem mediis, que possunt bono & malo animo fieri, temerarium est iudicare, maxime ut condemnemus. Duo autem sunt, in quibus temerarium iudicium catur debemus, cum incertum est quo animo quicquam factum sit, vel eum incertum est, qualis quicque futurus est, qui nunc vel bonus, vel malus appareret. Non ergo reprehendamus ea que ne scimus quo animo faciuntur, iudicabimini: & in qua mensura mensi fueritis, remetetur vobis.

condemnare, & non condemnabimini. In quo enim iudicio iudicaveritis, iudicabimini: & in qua mensura mensi fueritis, remetetur vobis.

b Quid autem vides festucam in oculo fratris tui, & trabem in oculo tuo non vides? Aut quomodo dicis fratri tuo: Frater, si mere etiam iudicauerimus te, ne iudicaueris, iudicabimini?

Cap. 29. Nunquid nos temerario iudicauerimus, sed hoc est iniquum.

c Nolite sanctum dare canibus, neque mittatis margaritas vestras ante porcos, ne forte concilient eas pedibus suis, & canes conuersi disrumpant vos.

D Hoc enim iudicium significat arbitrio. Sed hoc est, quoniam temeritas quia punis alium, ipsa te puniat necesse est. Iniquitas enim sepe nihil nocet ei, qui patitur iniuriam, ei vero qui facit, necesse est ut noceat.

A V G. de Ser. Domini in monte: A fere enim de oculo nostro trabem inuidentia, vel malitia, vel simulationis: videbimus ejercere festucam de oculo fratris.

e A V G. de Sermo Domini in monte: Quia potest aliquos

per nomina simpliciter, ad quam per superiora induxerat decipere, ut sic putetur virtuosum esse aliquod verum occultare: quanto de virtuoso est falsum dicere, recte subiungit: Nolite sanctum dare canibus, neque mittatis margaritas vestras ante porcos.

H C R Y. super Matthaeum: Vel aliter: Iusserat superius Dominus diligere inimicos, & benefacere his, qui peccant in nos: ne ergo cogitaretur Sacerdotes etiam que Dei sunt eis communicare, talen cogitationem compescuit dicens: Nolite sanctum dare canibus, &c. si dicere: Manda vobis diligere inimicos, & benefacere eis de vestris corporalibus bonis, non tamē de meis spiritualibus paucis, quoniam in natura vobis communis sunt, non in fide, & De carnali beneficio dignis, & indignis similiter prestat: non autem gratias spirituales. A V G. de Ser. Domini in monte: Quarendum autem est quid sit sanctum, qd canes, quid margarite, qd porci. Sanctum est quod corripere nefas est, cuius sceleris voluntas retenetur, quām illud corripibile maneat. Margarite autem sunt quacunque spiritalia magni estimanda sunt. Licit itaque una eadem res, & sanctum, & margarita dici possit, sed sanctū dicitur ex eo quod non debet corrumpi: margarita vero ex eo non debet contumelie. C H R Y. super Matthaeum: Vel aliter: Sanctū est, sicut baptismus, gratia corporis Christi, & huiusmodi. Mysteria autem veritatis margarite sunt, quia sicut margarite in clauso cocheleis, posita sunt in profundis maris, sic mysteria diuinis verbis inclusa, posita sunt in altitudine sensus sacrae scripturae. C H R Y. in Homiliis: Quae quidem, his qui bona mentis sunt, & Hom. 24. intelleximus habent, reuelata honesta apparent, his autem qui insensibilis sunt, magis videntur reverenda, & ignorantur. A V G. de Ser. Domini. Canes autem pro impugnatoribus veritatis: porcos pro contemporibus postos non incongrue accipimus. Quapropter, quia canes existunt ad dilacerandum, quod autem dilacerans integrum esse non sinunt, dixit: Nolite sanctum dare canibus, & qui quantum in ipsis est, si fieri posset, & conatur perire veritatem. Porci autem quām non ita ut canes mortui appetant: pāsim tamē calcando inquinant. Et ideo dicit. Neque mittatis margaritas vestras ante porcos. R A B A. Vel canes sunt ad vomitum reuersi: porci nondum conuersi, sed in luto vitorum conuersati. C H R Y. super Matthaeum: Canis & porcus immunda animalia sunt, sed canis ex omni parte, quia nec ruminat, nec vngulam findit. Porci autem ex parte: nam vngulam habet fissam, sed non ruminat, propter quod canes puto intelligendos Gentiles omnino immundos, & propter actus, & propter fidem: porcos autem hereticos, quia nomen Domini inuocare videntur. Non est ergo sanctum dare canibus, quia baptismus & alia sacramenta non sunt danda, nisi fidem habentibus. Itē mysteria veritatis: margarite non sunt danda, nisi defiderantibus veritatem, & cum ratione humana uiuentibus. Si enim porcis misericordia defit, cōfitebitur in te delectatione grauatis, non intelligenter pracio statem earum, sed estimant eas similes ceteris fabulis mundialibus, & eas acibus suis carnibus conculant. A V G. de Ser. Domini. Calcarii enim dicitur quicquid contemnitur. Et ideo dicitur: Ne forte concilient eas pedibus suis. G L O. Dicit autem: Ne forte, quia respiciunt eis possunt ab immunditia. A V G. Q uod autem sequitur. Et conuersi disrumpant vos.

Non

A fide, querimus spē, pulsamus charitate. Primum petere debes, vt habeas: post quārere, vt inuenias in uita obseruare, vt introreas. R E M I. Vel aliter. Petimus orando, querimus recte vivendo, pulsamus perseverando. A V G. de Sermone Domini in monte: Petitione autem pertinet ad imprestandam sanitatem animi, vt ea q̄ precipiantur, imple-

re polliam, iniquitatio-

autem ad inueniendā

veritatem. Sed cum

quisque veram viam

inuenierit, perueniet

ad ipsam possessionē,

que tantum pulanti

aperiatur. A V G. in

Lib. 1. c. 19. Lib. Retraact. Opero-

quidem ista tria quid

inter se differant, sic exponendum putauit: sed longe melius ad instantissimam petitionem omnia referuntur. vnde postea concludit dicens: Dabit bona petentibus se. C H R Y. in Homiliis. Et bene dixit. Conuersi: Fingunt enim manefactum, ut addiscantur inde cum didicerunt, derahunt. C H R Y. super Matthaeum: Rationalib[us] autem margaritas dari porci prohibuit, quia si portas, cum vehementia, & feruida mente uenit. C H R Y. super Matthaeum: Quia aero dixerat: Petite, & accipietis: ne forte peccatores audientes dicent: ad hoc Deus dignos horruntur: nos autem indigni sumus, ideo reperit, ut tam iustis, quam peccatoribus misericiordiam Dei commendet. Et ideo dicit. Omnis qui petet, accipit. Hoc illud inuitus sit, sive peccator tamē nobis dubitet, ut constet neminem sperni, nisi qui petere dubitauit a Deo, non enim credibile est, ut opus pietatis quod exhibetur benefaciendo inimicis Dei in iugis hominibus si p[ro]p[ri]e autem non faciat, cum sit bonus. A V G. super Ioannem: Virde peccatores exaudit Deus. Si enim peccatores non audiret, frustra Publicanus dixisset: Domine propius esto mihi peccatori, & ex ista confessione meruerit iustificationem. P R O S P. in Lib. Sentent. Aug. Fideliter autem supplicans Deo pro necessitatibus huius uite, & misericorditer audiret, & misericorditer non auditur. Quid enim infirmo fit uite, magis non uitus medicis, quam agrotus. Si autem id pulsat quod Deus, & precipit & promittit, si omnino quod posse, quia accipit charitas quod petre ueritas. A V G. ad Paulinum, & Therasiam: Bonus autem Dominus, qui non tribuit sepe quod uolumus, ut quod malum attribuat. A V G. de Ser. Domini. Perseverantia etiam opus est, ut accipiamus quod petimus. A V G. de Ver. dom. Cum enim Deus aliquando tardius dat, com mendat dona, non negardiu deflerata, dulcius obtinetur: citio autem data, uilescunt. Petre ergo & quere iusta. Petendo enim & querendo, credit appetitus ut capias, seruat tibi Deus, quod non uile cito dare, ut tu dicas magna magne considerare, ideo opereris semper orare, & non deficer.

Tract. 44.

Sent. 87.

Epist. 43.

Lib. 2. c. 33.

Seim. 5.

cur inquirentibus tali non oporteat respondere.

d HIERO. Quia carnalia supra uetera postulari, quid petere debeamus, ostendit dicens. Petite, & dabitur vobis.

E A V G. de Ser. Domini. Sicut in superioribus egit de uola libilis coeli, & de liliis agri, ut spes de minoribus ad maiora consergerentur, & in loco, cum dicit: Aut quis ex nobis homo.

C H R Y. super Matthaeum: Ne forte aliquis considerans quanta est differentia inter Deum, & hominem, & ponderans peccata sua dum desperat imprecat, nec incipit petere, patrum & filiorum similitudinem introduxit, ut si proper peccata nostra desperam, propter paternam bonitatem dei speremus. C H R Y. in Homiliis.

Duo autem oportet adeles oranti, & petere uelmentari, & que oportet petere. Hac autem sunt spiritualia, etenim Salomon, qd petijit quod petere oportebat, uelociter accepit. C H R Y. super Matthaeum: Que autem petere oportet sub simili: uerbis panis, & p[ro]p[ri]e ostendit. Panis enim est uerbis de notitia Dei patris. Lapis est omne medacium quod haber scandalum offendit ad anima, R E M I. P[ro]p[ri]e autem p[ro]fumis intelligere trabs uerbum de Christo: Serpentem autem, ipsum diabolum. Vnde per panem, intelligi tor doctrina spiritualis: per lapidem, ignorantias per p[ro]fum, uita baptismatis sacri: per serpentem, astuta diabolii, sive infidelitas. R A B A. Vl. panis, qui est communis cibus, charitatem significat, sine qua aliis uirtutibus nihil ualeat. P[ro]f[er]is, significat fidem, qua ex aqua baptisatus orta est, & in mediis fluebus huic uite pulsatur, & tamen uiuit. Lucas autem addidit tertium, scilicet ouum, quod est spes animalis, unde spes significat. Contra charitatem ponit lapidem i. odij duritatem: contra fidem, serpentem i. perfidie uenenum: contra spem, scorpien i. desperationem, que retro pungit, sicut scorpio. R E M I. Effero fenus. Non est timendum, quod petamus a Deo patre panem, i. doctrinam, vel charitatem, quod porrigit lapidem, i. qd permitat cor nostrum confirmit, per gratiam dei adimplatur. Cum enim alia animalia Deus munuerit velocitatem cursum, aut velocitatem pennis, aut vnguis, aut dentibus, aut cornibus, hominem solum sic dispoluit, ut virtus illius sit ipse, ut infirmatus sue necessitate coactus, semper necessarium habeat Dominum suum. G L O. Petimus autem

Hem. 24.

patemus